

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/10053 din 23.10.2024

la proiectul de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (număr unic 819/MEC/2024)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației și Cercetării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Anunțul cu privire la elaborarea proiectului de decizie a fost plasat pentru informare pe pagina oficială web a autorității publice, www.mec.gov.md, la data de 10 septembrie 2024, fiind indicat termenul limită pentru recepționarea recomandărilor, precum și datele de contact ale persoanei responsabile de elaborarea și promovarea proiectului.

Proiectul și materialele aferente au fost plasate pentru consultarea publică pe pagina web oficială a autorității, cât și pe portalul guvernamental de consultări publice www.particip.gov.md, la data de 30 septembrie 2024, cu stabilirea termenului limită de recepționare a recomandărilor până la 17 octombrie 2024, adică 13 zile lucrătoare, fapt ce corespunde prevederilor art.12 alin.(2) din Legea nr. 239/2008.

Prin urmare, apreciind acțiunile autorului de asigurare a accesului părților interesate la proiect, precum și stabilirea unui termen optim pentru recepționarea propunerilor de modificare/completare a proiectului, se constată că prevederile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr. 239/2008, au fost respectate de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de fundamentare „[...] proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Educației al Republicii Moldova 152/2014 este elaborat în scopul reglementării utilizării telefoanelor mobile sau a altor echipamente de comunicații electronice de către copiii/elevi în instituțiile de învățământ.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Codului educației nr.152/2014, fiind promovate amendamente referitor la transpunerea parțială a Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale (art. 56 alin.(4), art. 57), restricționarea utilizării dispozitivelor electronice de comunicare în timpul desfășurării orelor de instruire și implicarea părinților în monitorizarea copiilor și elevilor.

Suplimentar, în proiect se intenționează modificarea art.139 lit.g) din Cod, fiind propusă excluderea obligativității de a aproba planul (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat pe meserii și specialități în instituțiile de învățământ profesional tehnic, fiind considerată o măsură desuetă, or planul (comanda de stat) în instituțiile de învățământ profesional tehnic se aprobă pe domenii, iar numărul de admiteri pe meserii și specialități se aprobă prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării, luând în considerare propunerile autorităților administrației publice centrale de specialitate care au în subordine instituții de învățământ, propunerile instituțiilor de învățământ, care reies din prioritățile domeniilor, solicitările candidaților la studii și rezultatele admiterii la studii în anul academic precedent, astfel asigurând flexibilitatea și adaptarea planului de admitere la cerințele pieței muncii. Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul Ministerului Educației și Cercetării, fiind urmărit obiectivul revizuirii Codului educației nr.152/2014 în vederea limitării timpului de utilizare a telefoanelor și/sau altor echipamente de comunicații electronice de către copii, în timpul lecțiilor, precum și ajustarea cadrului normativ național la dispozițiile Directivei 2005/36/CE, astfel stabilind în competența autorității administrației publice centrale de specialitate, a sarcinii de exercitare a rolului de coordonator național al activităților de recunoaștere a calificărilor profesionale. Prin urmare, se constată că prevederile proiectului nu contravin interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.”

Proiectul de act normativ supus examinării este însoțit de nota de fundamentare, a cărui conținut este elaborat în corespondere cu cerințele statuate la art.30 și anexa nr.1 la Legea nr.100/2017, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Prin urmare, considerăm că nota de fundamentare conține o serie de argumente concludente în ceea ce privește necesitatea promovării proiectului.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota de fundamentare, unde se menționează că „Această inițiativă legislativă nu implică cheltuieli financiare de la bugetul de stat.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Ministerului Educației și Cercetării, prin intermediul proiectului fiindu-i atribuită calitatea de coordonator național al activităților autorităților competente pentru recunoașterea calificărilor profesionale obținute într-unul din statele membre ale Uniunii Europene, precum și rolul Centrului de asistență privind recunoașterea calificărilor profesionale, astfel cum se dispune în Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul modificării Codului educației nr.152/2014, având drept obiectiv restricționarea utilizării dispozitivelor electronice de comunicare în timpul desfășurării lecțiilor, implicând în monitorizarea respectării acestor restricții și părinții/reprezentanții legali ai copiilor și elevilor. Suplimentar, proiectul își propune atribuirea Ministerului Educației și Cercetării a rolului de coordonator național al activităților autorităților competente pentru recunoașterea calificărilor profesionale într-unul din statele membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederația Elvețiană, precum și atribuirea rolului de Centru de asistență privind recunoașterea calificărilor, astfel cum este stabilit în Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

Rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, cu stabilirea unui termen optim pentru recepționarea recomandărilor, corespunzător prevederilor stabilite la art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului, iar în conținutul acestuia nu au fost identificați factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.

23.10.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2024.10.23 13:57:45 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Daniela Carbuni, Inspector principal